

SENTENCIA
 PROMVLGADA
 EN LO PROCES DE FERMA
 de Dret que es cursava per lo Tribu-
 nal de Delmes , entre Parts dels
 Llochs de Carpesa , y Borbotò,
 contra lo Excelentissim Senyor Ar-
 quebisbe, Inquisidor General, &c.
 y Ilustrissim Capitol, y Canon-
 ges de la present Ciutat.

XPS.



ER quant Vicent Vasquez , Notari,
 Sindich dels Llochs de Carpesa , y
 Borbotò , y Procurador de Iuseph
 Sorni, y demès Littis-Consortes , ab
 Escritura de ferma de dret , per aquell
 prælibatis nominibus posada en 13.
 de Setembre propaslat, pretengue que dits sos prin-
 cipals , estarien en la quieta pacifica , è immemo-
 rial possessió, seu quasi de no pagar delme, terç, pri-
 micia, ni altre dret, dels melons chinos , y de olor,
 de tot genero de Carabases , ni dels Balets , com
 tambe en la de recullir los dits fruits , sens donar
 lo manifest, ni encorreren pena alguna por no aver-
 los manifestat, concluint fossen fetes les Provisions
 de admissió de ferma de dret. In calce de la qual
 fonch

fonch per Nos feta la Provisiò de Recipiatur infor-
matio, intimeturque Procuratori Regij Patrimonij, &
his quorum interest. Contrarium contendente Macia
Almiñana Notari, Procurador del Excelestissim Sen-
yor Arquebisbe, Inquisidor General de la Monarquia
de España; y Sindich del Ilustre Capitol, y Canonges
de la Seu de la present Ciutat, el qual alega, no ser ad-
missible la ferma de dret; y ademès dels testimonis, que
per part de dit Vasquez es produiren, hinc, inde, varia
deducta, & allegata extiterunt, vt depreñditur apud acta
processus. Et attento que la possessiò que es preten est
iuris improbi, per quant se extravia, y aparta de totes
les disposicions juridiques, y señaladament se oposa al
Fur. 1. Rub. *de Decimis*; Per ço que de tots los grans, y
llegums es deu delme, sens que es puixen detraure
Balets, vt videre licet en lo vers. de *Blat*, iuncto vers.
la Delma. Y encara que els melons, parega que no es-
tàn compresos en lo Fur, si es mira en atenciò es troba
que el Señor Rey D. Jaume els expressa juntament ab
les carabases en lo Vers. de *Cols* en aquella generalitat
de paraules, ibi: *E de totes hortalizes sia donada Del-*
ma, &c. Y quant no es trobassen compresos en lo Fur
tan à la lletra, deuriem estar à la disposiciò de dret co-
mù, que persuadeix, y mana vt solvatur decima de om-
ni fructu, y sent aço tan cert, en raho natural, y juridi-
ca no estroba medi pera eximir als amos de les terres
de la soluciò del Delme dels fruits desuper referits: Et
licet verum sit que de estos enjames despues que es fan
se ages pagat, no per ço els compitiria exempciò algu-
na, dummodo no es probàs, no haverse pagat Delme
de tots los altres fruits, que es feyen, y fan en les terres
de ahon se percebeixen los melons, y Carabases: quia
mutatio seminis, aut plantationis, non mutat obliga-
tio.

tionem decimalem, decimæ enim de fructibus no-
nascentibus in prædio, eisdem solvi debent, quibus
antea solvebantur. Vnde si de les terres que estan situa-
des, y posades dins los termens de dits Llochs es paga
delme, quant se fa forment, y es percebeixen altres
grans, y fruits, per la mateixa raho es deurà quant se
fan melons, y Carabases; præcipue sent los delmes de
que extracta Reals, ò predials, quæ de fructibus per-
ceptis ex re, vèl prædio solvi debent. Y en respecte de no
donar lo manifest se oposa à diferents disposicions de ius-
ticia, y en especial à lo disposat en lo Fur, 9. de les Corts
del Any 1604. fol. 54. ahon se man à no es traguessen
los grans, y fruits de les heres, ù dels camps à les cases,
ò fora el delmari, sens avisar al delmer, pera evitar los
fraus que no sentse en esta conformitat es podrien se-
guir en gran dany, perjuhi, y detriment de la llibertat
Eclesiastica. Et licet verum sit que el Fur no impone pe-
na contra fraudantes decimas; empero per Furs està
prohibida la extracciò de tots los fruits, y grans dels
campes, y heres à les cases dels Amos, ò fora el delma-
ri, sens preschir lo manifest, y satisfacciò del delme, y
à esta prohibició deu correspondre alguna pena, que
inconcusament ha estat la de 25. lliures, segons estil,
práctica, y observancia del present Tribunal, y sent esta
costum secundum ius, no te menys fermetat que el ma-
teix Fur, quia illum præexistentem confirmat, & ad-
iuvat. **ATTENTO** denique que per los dichos, y depo-
sicions dels testimonis no queda probada la possessió
ab les qualitats de immemorial, ni menys se han veri-
ficat los requisits de Petició, y contradicció, los quals
concloentmēt se haviē de haver probat, per ser la pos-
sessió non solvendi decimas juris merè, & simplici-
tèr negativi, Ideò venit vt infra declarandum. **ID**
CIR.

CIRCO, & alias iustitia sic suadente pronunciam,
sentenciam, y declaram admetent dita ferma de dret
respecte dels melons, y carabases, en cas de consumir-
se en les cases dels Amos de les Terres, de ahon se per-
cebeixen dits fruits, segons en esta part es conforma
en la disposició del Fur, prout cum præsentis admitti-
mus, y en tot lo demès, com es no pagar delme dels
Balets, y dels melons, y carabases, quant se venen, ò
de qualsevol altre modo se enagenen, com tambe en
lo cap de recullir dits fruits, sens donar lo manifest abs-
que penæ incurso, declaram no ser admissible, & suce-
ssive repellendam fore, & esse, pro vt cum tenore
præsentis repellimus, & neutram partium in expensis
condemnamus quod promulgamus, sententiamus, &
declaramus non solum præmissis, sed omni meliori
modo, &c. Lata, &c.

Vt. Antonius Palomeres, Iudex.

Publicata fuit per me Franciscum Simon Not. &
Scribam die 1, Decembris 1696. Instante Mathia Al-
miñana prælibatis nominibus, alia parte citata, absente,
& non comparente. Præsentibus Testibus Thoma Be-
neyto Scriptore, Michaeli Ximeno Not. & Maximiano
Flamench, Valentiaë habitatoribus, & alijs,